

DAR MESLEKÇİ YAKLAŞIMLAR VE TMMOB'NİN GELECEĞİ

Meslek Odaları, üyelerinin ekonomik, toplumsal ve siyasal alanlardaki taleplerinin örgütlendiği Demokratik Kitle Örgütleri'dir. Bu örgütlerin amaçları üyelerinin taleplerine ortak ve dayanışmacı bir çözüm araması olmuş, devletten, sermayeden ve hükümetlerden bağımsız duruş odağı olarak yıllardır kamusal bir işlev taşımışlardır ve taşımalıdır da, Bu örgütler ürettikleri hizmetleri toplumsal yararlar ve bunların gerektirdiği sorumluluklar doğrultusunda kullanmışlardır, Ancak, 1980'ler sonrasında dünyada egemen olan YDD (Yeni Dünya Düzeni)'nin ana eksenini neo-liberal politikaların ülkemizdeki yansımalarına bu örgütlenmeler düzleminde bakacak olursak; TMMOB bünyesindeki kimi odaların bu ekono-politik anlayıştan oldukça etkilenmiş olduğunu görmekteyiz, Bu anlayışın doğal sonucu toplumsal yararlar için üretilmesi gereken hizmetlerin piyasaya meta olarak sunulması ve rant/kazanç kaynağına dönüştürülmesidir. Bunun kaçınılmaz sonucu ise ekonomik açıdan güçlenen odaların serbest piyasa mantığı ile davranması, bir diğer deyişle tüccarlaşmasıdır.

Meta üretimi ve kar döngüsü doğal olarak odaların mesleki denetim ve etik anlayışlarında da bir erozyona yolaçmaktadır. Mesleki denetim çoğu kez verili koşullar gözönüne alınarak değil, belirli odaklar ve karar mekanizmalarının işlemleri doğrultusunda yürütülmekte, kamusal alandan çıkarılmakta ve serbest piyasa anlayışının getirdiği en yüksek kar yönünde tam bir denetimsizlik ve keşmekeşlik doğurmaktadır. Bu süreç, vurgun ve talana ortak olmayı ürettiğinden, meslek odaları yöneticilerinde bürokratlaşmayı, kastlaşmayı ve üye tabanından ayrışmayı getirecektir. Çünkü, ekonomik açıdan giderek güçlen(diril)en Odalar, üyeleri ile temel organik bağları olan aiddat gelirlerine gerek duymamakta ve (üye-

İsmet Gengte

JMO Yönetim Kumlu Z Başkanı

nin odaya yönelik denetim ve yaptırım gücünün dayanağı ortadan kalktığından) daha önceleri aiddat için bile olsa, üye ile organik ilişki geliştirme zorunda İken Oda yönetimleri bu sorunu aşmış olduklarından, yabancılaşarak "yönetim kliği" özelliği kazanırlar. Bu bireysel ya da grupsal rant eldesi, üyeler arasında da, bu kliğin üyesi olma dürtüsü ile, toplumsal yararın gözardı edilmesine ve etik değerlerin çöküntüye uğramasına yolaçacaktır.

Bu, sadece bir Odanın kendi iç işleyişinde değil, genelde Odalar ve özellikle de meslek alanları birbiri ile içice olacak ölçüde yakın Odalar arasında da ortaklaşan alanlarda ekonomik açıdan güçlü Odaların daha küçük/zayıf Odaları tahakküm altına alması, bir kast oluşturması ve doğal olarak ta, sistemin özüne uygun olarak, meslek şovenizmini ve giderek te 'sosyal Darwinizm'i üreten bir gelişimdir. Meslek şovenizminin bir ileri adımı ise, belirli bir meslek grubunun çıkarlarının, ülke, toplum ve diğer meslek gruplarının çıkarları ile karşılaştırıldığında» herşeyin öncesinde sayılmalıdır. Tam da bu noktada, 'Dar Meslekçi' bakış açısı tüm ortaklaşmaları, grup çalışmasını ve bir yapı içinde birlikte davranabilmeyi kökten budamakta ve bağımsız adacıklar oluşmasına neden olmakta; bütünsel yapının (TMMOB'nin) kemirilmesine ve bu bütünsel yapının bir yönetim kliği aracılığı ile sisteme eklenmesini ve içi boşaltılmış bir hantal-bürokratik yapıya evrilmesini (!) üretecektir.

Sözümüzü, yakın geçmişte yaşanmış ve günümüzde de gündemin asli konusunu

oluşturan bir örnekle somutlamak gerekirse, 1999 Gölcük ve Düzce depremleri ertesinde önemi anlaşılan zemin etüdleri ile ilgili yasal düzenlemelere ilişkin olarak İnşaat Mühendisleri ile Jeoloji Mühendisleri arasında doğan karışıklık iyi bir örnek teşkil eder. İlgili etütlerde hendek açımı ya da sığ sondajlar yolu ile bir yapı alanındaki zemin ve kayaç özellikleri (litoloji, fasiyes, tane boyu, kayaç dayanımı vb.) saptanıp, bulgulanmış olan değerler sözkonusu alanda yapıyı üretecek olan İnşaat Mühendisime iletterek yapı sürecini başlatır. Sadece büyük ölçekli sanayi kompleksleri ve uydu kentler, barajlar ve enerji kompleksleri türünden devasa ölçekli yapılarda zemini derinlemesine irdeleyebilmek açısından jeofizik yöntemlerin de uygulanabileceği açık bir gerçektir. Hal böyle iken, İnşaat mühendisleri Odası'nca zemin etüdlerinin de sadece kendilerince yapılabileceğinin beyan edilmesi karşılıklı ortaklaşma zemininin maddi koşulların tümünden ortadan kaldırmakta; toplumsal yarar açısından ilerideki büyük ölçekli yıkımları engellemek için İşlev taşıması gereken zemin etüdleri uygulamasının başlıbaşına bir rant alanı olarak görüldüğü düşüncesini üretmektedir, Yerle ilgili sorunlar Jeolojinin, yer üzerinde yükselecek olan mühendislik yapıları ise İnşaat'ın ilgi alanı olmalıdır.

Unutulmamalıdır ki; sistemsizlik) teknik elemanlara bir bütün olarak saldırmakta, ve ancak sistem ile bütünleşmiş sınırlı bir grup, sistemin bahşettiği olanaklardan yararlanmaktadır, Sistemsizlik) saldırısında bir İnşaat Mühendisi ile bir Jeoloji Mühendisi arasında ayırım gözetmeyecektir. Öyleyse bize düşen, özellikle körüklenen bu yapay ayırım ve yapay gündemi aşıp, birarada ve birlikte olabilmenin koşullarını üretmek ve neo-liberal politikaların saldırısına topyekfin direnmektir,